

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ТЕКСТІВ ДЛЯ АУДІЮВАННЯ

Гейна О. В., Ковальська Н. А. *(Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна)*

Аудіювання як особливий вид мовленнєвої діяльності є основою спілкування, оскільки сформовані під час навчання уміння і навички постають складовими комунікативної компетентності.

Під аудіюванням розуміють процес сприйняття й подальшого опрацювання почутої інформації.

У навчальному процесі аудіювання використовують як спосіб організації навчального процесу і введення мовного матеріалу в усній формі, як засіб навчання іншим видам мовленнєвої діяльності і засіб контролю або закріплення отриманих знань.

У процесі навчання аудіюванню студенти оволодівають звуковою стороною і фонемним складом мови, інтонацією, наголошуванням тощо. Різні за формою і тематикою матеріали дають можливість засвоїти новий лексичний матеріал та опанувати граматичну структуру мови.

Варто зазначити, що аудіювання відіграє значну роль в оволодінні навичками говоріння, читання й письма. Студент, який навчився сприймати інформацію на слух, легко розуміє й її графічне відтворення.

Загалом у методиці виділяють декілька видів аудіювання, а саме:

- 1) звукорозрізнявальне аудіювання – спрямоване на сприйняття й розуміння окремих звуків;
- 2) аудіювання основного змісту – виокремлення найголовнішої інформації, ігноруючи деталі;
- 3) аудіювання з цілковитим розумінням – сприйняття й урахування основної й додаткової інформації;
- 4) аудіювання з вибіркоvim розумінням – виокремлення й сприйняття тільки зазначеної в завданні інформації або тієї, яка цікавить.

Враховуючи різноманітність ситуацій для сприйняття людиною інформації на слух, слід добирати методичний матеріал для аудіювання з орієнтуванням на реальні життєві ситуації, на національну специфіку та поставлені цілі тощо.

Також необхідно дотримуватись основних вимог до аудіоматеріалів, зокрема:

1. Відповідність віковим особливостям особистості, її мовленнєвому досвіду в рідній мові, а також рівню сформованості мовленнєвих умінь на різних етапах вивчення іноземної мови.

2. Наявність новизни, цікавості й інформативності та певної проблеми.

3. Представлення різних форм мовлення (монологу, діалогу, полілогу).
4. Природність представлених ситуацій і персонажів.
5. Логічність і чіткість текстової структурованості.
6. Наявність виховної, освітньої і розвиваючої мети.
7. Ознайомлення з культурними надбаннями й національними традиціями іншого народу.
8. Формування різних цивілізаційних компетентностей, зокрема: соціолінгвістичної й соціокультурної.

Як показує практика, зацікавленість студентів викликають переважно уривки з художніх творів і матеріали усної народної творчості (гуморески, анекдоти, прислів'я та приказки тощо). Проте матеріал для аудіювання повинен бути різних видів. Однак важливе значення мають саме спеціально складені навчальні тексти для розвитку описових, розповідних умінь, цікавою фабулою та ідеологією.

При доборі аудіоматеріалів слід дотримуватися градаційного принципу. Тобто матеріал, що пропонується для ознайомлення студентам, повинен ускладнюватися поступово з дотриманням при цьому принципу доступності й посиленості наданої інформації.

На сприйняття інформації під час аудіювання впливає ряд негативних факторів, які обов'язково треба враховувати під час пошуку навчального матеріалу:

- 1) інформація надається в часовому обмеженні;
- 2) кожен мовець має індивідуальні характеристики мовлення (темп, тембр, сила голосу, інтонація тощо);
- 3) порушення нормативної вимови, наявність архаїзмів, діалектизмів, простої розмовної лексики;
- 4) індивідуальні особливості самого мовця (вік, стать);
- 5) джерело аудіювання (мовець або різноманітні аудіопристрої);
- 6) незнайомий матеріал;
- 7) вид мовленнєвої діяльності (монолог, діалог, полілог) тощо.

Слід пам'ятати й те, що повторне прослуховування матеріалу, а також використання допоміжних методичних матеріалів для візуалізації почутого значно полегшує сприйняття й засвоєння нової інформації.

Отже, дотримання основних вимог до матеріалів для аудіювання сприятиме кращому засвоєнню навчального матеріалу, а також формуванню необхідних умінь і навичок мовленнєвої діяльності в різноманітних ситуаціях реального спілкування.